

Doslov k slovenskému prekladu týchto Symbolických kníh

V prvých rokoch po skončení druhej svetovej vojny vyšiel z našej fakulty podnet na vydávanie slovenského prekladu výberu z Lutherových spisov. V tom čase sa minuli aj posledné exempláre Leškovho prekladu Knihy svornosti, a tak na pastorálnych konferenciách sa pripomína potreba ich nového prekladu a vydania. Bol to Pavel Tomko, ktorý oslovil profesora-katechéta na martinskom gymnáziu Ota Víznera, či by sa nepridal k tomuto podujatiu. Ten mu to prisľúbil a hneď sa pribral prekladať Formulu svornosti. Z fakulty si vypožičal göttingské jubilejné vydanie „Die Bekenntnis-chriften der evangelisch-lutherischen Kirche“ herausgegeben in Gedenkjahr der Ausburgischen Konfession 1930. — Keď po roku zistil, že nikto iný nepracuje na preklade, pokračoval a za 3 roky preložil celú Knihu svornosti. Dokončil ju r. 1951 vo Vysokých Tatrách, kam bol ustanovený za námestného kňaza, keď funkcia profesora-katechéta bola úradne zrušená. Pretože svoj preklad považoval za významnú prácu pre cirkev, posielal preložené časti na recenziu prof. Dr. Jánovi Beblavému, farárovi Jurajovi Strúhankovi a biskupovi Dr. Vladimírovi P. Čobrdovi. V problémoch terminológie sa radil s prof. Dr. Eugenom Jónom a prof. Dr. Rudom Brtáňom, vtedy gymnaziálnymi profesormi v Martine, a s prof. Dr. Karolom Gábrišom. Keďže sme vtedy ešte nemali hotový preklad Starej zmluvy, starozmluvné texty už komisionálne ustálené mu poskytoval doc. Dr. Július Janko. Text rukopisu lektorovali bratia: Július Madarás, vtedy farár v Sp. Novej Vsi, a Ondrej Šimek, farár v Batizovciach. Niektoré dáta z domácej histórie do literárnohistorického úvodu pomohli mu doplniť prof. Dr. Ján Petřík a prof. Dr. Ján Ďurovič.

Vedenie cirkvi bolo oboznámené s prácou na prekladaní a jej vydanie sa pripravovalo v Tranosciu, ktorý ho mal už r. 1955 zaradený do edičného programu. Úmysel vydať tento preklad Knihy svornosti bol aj zverejnený nielen u nás, ale aj v Lutherische Rundschau r. 1956, č. 3.

Keď sa vydanie nedarilo uskutočniť, na definitívne skolaciovanie celého textu prekladu v porovnaní s pôvodinou sa stretli O. Vízner, Dr. V. P. Čobrda a J. Struhárik v máji 1960 na fare u Dudášovcov na Vrútkach, potom u Víznerovcov v Dačovom Lome a ešte na fare u Darinky Bancíkovej v Drienove. Ďalšiu úpravu textu vykonal ešte raz prekladateľ a br. biskup Dr. Rudolf Košťal v r. 1971, keď sa zdalo, že Symbolické knihy budú môcť vyjsť. Ale za vlády komunistov to nebolo možné.

13. februára 1962 bol prekladateľ Oto Vízner na dačovlomskej fare zatknutý a Krajský súd v Banskej Bystrici prekladanie Symbolických kníh pokladal za vysoko nebezpečnú trestnú činnosť — hlavnú trestnú činnosť podľa obžaloby aj podľa rozsudku. Stretnutie pri kolaciovaní textu označil súd ako konšpiráciu. Najvyšší súd však na naliehanie Víznerovho obhajcu Dr. Vrbu z Prahy preskúmal preklad, porovnal s pôvodinou a vyžiadal si odborné posudky od dekana Husovej fakulty v Prahe prof. Dr. J. L. Hromádku, prodekana prof. Dr. J. Součka, gen. biskupa Dr. J. Chabadu a Slov. úradu pre veci cirkevné v Bratislave. Potom na základe toho vyriekol, že Symbolické knihy a ich prekladanie nezakladá trestnú činnosť. Zhabané texty boli prekladateľovi vrátené Krajskou prokuratúrou až po domáhaní sa r. 1965. Symbolické knihy boli teda omilostené, ale ich prekladateľ bol odsúdený a rehabilitácie sa ani nedožil. Dožil sa však nových pomerov slobody a demokracie. Pán ho od nás odvolal po jeho poslednej kázni v rodisku Ľubietovej dňa 11. februára 1990. — Dňa 8. októbra 1990 pod číslom 2 Rt 92/90 Krajský súd v Banskej Bystrici vydal uznesenie, ktorým zrušil odsudzujúce rozsudky Ota Víznera, biskupa Fedora Ruppeldta, farárov Juraja Strúhanka, Ľudovíta Vajdičku a Darinky Bancíkovej.

Keďže pôvodný text Symbolických kníh je v dvoch rečiach — latinskej a nemeckej, br. Oto Vízner používal text, ktorý bol najpôvodnejší. Augsburské vyznanie na sneme v Augsburgu 25. júna 1530 bolo prečítané po nemecky, je tento preklad z nemeckého textu. Obrana bola pôvodne napísaná Filipom Melanchtonom po latinsky aj jeho Pojednanie o pápežovej moci a prvenstve: preto sú tieto dva preklady z latinčiny. U ostatných spisov je pôvodina nemecká. Bol to teda vždycky prvý stĺpec textu v göttingskom vydaní.

Symbolické knihy chcú slúžiť cirkvi k vieroučnému uvedomeniu najmä mladších generácií nastupujúcich do nového obdobia práce cirkvi a spoločenského života. Je to nielen naše cenné dedičstvo, ale norma orientácie našej viery aj do budúcnosti. — Nech je a zostane vydanie tohto diela pamätníkom práce br. Ota Víznera, ako aj našej vďaky jemu i všetkým spomenutým, ktorí mu pri tom pomáhali na česť a slávu Božiu.

Daniel Veselý